

Przewodnicząca Komitetu do spraw Pożytku Publicznego

Agnieszka Buczyńska

SPK.4610.1.2024

Warszawa, 22 lutego 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 1320 Posła na Sejm RP Pana Piotra Glińskiego w sprawie *Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich PROO na lata 2018-2030, edycja 2024*, proszę o przyjęcie poniższych informacji.

W odniesieniu do pytania nr 1, informuję, że podstawą prawną wydania Dyrektorowi Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (dalej: NIW) polecenia natychmiastowego wstrzymania trwających procedur konkursowych realizowanych w ramach Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030 PROO przez NIW – jest art. 34a ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1188, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 15 września 2017 r. o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1618), Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego, o którym mowa w art. 34a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571) sprawuje nadzór nad NIW.

Do zadań NIW należy w szczególności realizacja, na podstawie art. 23 ust. 1 – 2 ustawy o NIW, programów wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego przyjętych przez Radę Ministrów w drodze uchwały. Jednym z tych programów jest Rządowy Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030 PROO, przyjęty uchwałą nr 104/2018 Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2018 r. w sprawie przyjęcia programu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego pod nazwą

„Rządowy Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018–2030 PROO”
(z późn. zm.).

Przepisy art. 29 ustawy o NIW jednoznacznie wskazują, że w przypadku realizacji zadań NIW organem administracji publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie jest Dyrektor NIW. Z uwagi na nadzór członka Rady Ministrów, Dyrektor NIW musi być traktowany jako centralny organ administracji rządowej. Do wyłącznej kompetencji Dyrektora NIW należy reprezentowanie NIW.

Co istotne, wedle art. 26 ustawy o NIW, Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego w ramach nadzoru:

- 1) sprawuje kontrolę nad działalnością NIW pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności na zasadach i w trybie określonych w przepisach o kontroli w administracji rządowej;
- 2) zatwierdza:
 - a) projekt rocznego planu finansowego NIW,
 - b) projekt rocznego planu działalności NIW,
 - c) roczne sprawozdanie z działalności NIW,
 - d) roczne sprawozdanie finansowe NIW.

Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego zgodnie z art. 34a ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wchodzi w skład Rady Ministrów. Takie umocowanie Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego wynika z art. 147 ust. 4 Konstytucji RP, zgodnie z którym w skład Rady Ministrów mogą być ponadto powoływani przewodniczący określonych w ustawach komitetów. Do przewodniczącego określonego w ustawie komitetu, zgodnie z art. 149 ust. 3 Konstytucji RP stosuje się odpowiednio przepisy odnoszące się do ministra kierującego działem administracji rządowej.

Zgodnie z art. 34a ust. 1 ustawy o Radzie Ministrów, minister w celu dostosowania do polityki ustalonej przez Radę Ministrów zasad i kierunków działania podległych

lub nadzorowanych centralnych organów administracji rządowej, innych urzędów lub jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, może wydawać kierownikom urzędów centralnych oraz kierownikom innych urzędów i jednostek organizacyjnych wiążące ich wytyczne i polecenia. Z mocy prawa wyłączone jest wydawanie wiążących poleceń i wytycznych jedynie w zakresie dotyczących rozstrzygnięć co do istoty sprawy załatwianej w drodze decyzji administracyjnej oraz do organów, urzędów i jednostek organizacyjnych wchodzących w skład zespolonej administracji rządowej, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie wskazanego art. 34a ust. 1 ustawy o Radzie Ministrów, Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego może wydawać Dyrektorowi NIW wiążące polecenia.

W odniesieniu do pytania nr 2 oraz 3, informuję, że po zapoznaniu się z zadaniami i sprawami Przewodniczącej Komitetu ds. Pożytku Publicznego zauważyłam, że od początku istnienia NIW, tj. w latach 2017 – 2023, nie przeprowadzono w nim żadnej kontroli na polecenie Przewodniczącego Komitetu. Należało zatem, przed rozstrzygnięciem konkursu, ocenić działania NIW pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności oraz zweryfikować czy zastosowane procedury są transparentne i zapewniają równe traktowanie wszystkich organizacji pozarządowych. Biorąc pod uwagę wymóg nadzoru nad powyższymi działaniami, zleciłam kontrolę, której celem jest ocena prawidłowości procedur i sposobu ich stosowania przez NIW w zakresie Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich PROO na lata 2018-2030 Edycja 2024. Kolejne moje decyzje dotyczące NIW uzależnione będą od wyników tej kontroli.

W odniesieniu do pytania nr 4, informuję, że podjęte przeze mnie działania, w tym prowadzona ww. kontrola, mają na celu zapewnienie zgodności działalności NIW – jako nadzorowanej przeze mnie instytucji – z polityką Rządu RP, który przejmując władzę ma obowiązek zweryfikować czy środki publiczne wydawane były w sposób transparentny i zgodny z prawem. Jednym z priorytetów Rządu RP jest odbudowa przyjaznej relacji między władzą centralną, a organizacjami pozarządowymi, w tym

stworzenie systemu sprawiedliwego rozdziału środków publicznych na działalność organizacji pozarządowych, w którym jedynym kryterium będą merytoryczne wartości projektów zgłaszanych przez organizacje pozarządowe.

Z wyrazami szacunku

Agnieszka Buczyńska
/dokument podpisany elektronicznie/